

جایگاه حریم خصوصی در فقه امامیه و قوانین موضوعه

مرضیه شجاعی کاریزکی

www.ketab.ir

مشهد مقدس - ۱۳۹۹

ناشر کتاب‌های

تهرصیف و دانشگاهی

تلفن همراه:

۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵

۰۹۳۶۳۷۴۱۰۸۹

سایت:

sabayeandisheh.ir

ایمیل:

sabayeandisheh@yahoo.com

سرشناسه	: شجاعی کاریزکی، مرضیه، ۱۳۶۹
عنوان و نام پدیدآور	: جایگاه حریم خصوصی در فقه امامیه و قوانین موضوعه/ مرضیه شجاعی کاریزکی.
مشخصات نشر	: مشهد: صبای اندیشه، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری	: ۱۴۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۹۸-۵۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا- علوم اجتماعی؛ ۶۰۰ حقوق؛ ۸۵۰
موضوع	: حریم شخصی (فقه)
موضوع	: Privacy (Islamic law)
موضوع	: حق صیانت از حریم شخصی (فقه)
موضوع	: Privacy, Right of (Islamic law)
موضوع	: حریم شخصی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Privacy -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: حریم شخصی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Privacy -- *Law and legislation -- Iran
ردیه بندی کنگره	: BP ۱۴۷۶
ردیه بندی دیوبی	: ۱۸۷۴۷۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۳۹۴۶۸

عنوان کتاب: جایگاه حریم خصوصی در فقه امامیه و قوانین موضوعه

نویزده: مرضیه شجاعی کاریزکی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

صفحه‌آوا: حسن رحمان پور

طراح و ویراستار: حسن رحمان پور

شابک کتاب: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۹۸-۵۸-۷

-- تمام حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است --

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه
مقدمه	۱۵
بخش اول: کلیات.....	۱۷
فصل اول: معنای لغوی و اصطلاحی فقه و حریم	۱۸
گفتار اول: مفهوم لغوی و اصطلاحی فقه	۱۹
۱-۱) فقه در لغت:	۱۹
۱-۲) فقه در اصطلاح فرهنگ اسلامی:	۱۹
گفتار دوم: مفهوم لغوی و اصطلاحی حریم	۲۰
۲-۱) مفهوم اصطلاحی حریم	۲۱
گفتار سوم: در حریم املاک	۲۱
۲-۲) حریم خانه	۲۴
۲-۳) حریم دیوار:	۲۶
۲-۴) حریم چاه	۲۷
فصل دوم: مفهوم عبارت حریم خصوصی	۳۱
فصل سوم: واژگان مرتبط با حریم خصوصی	۳۴
گفتار اول: کرامت انسانی	۳۴
گفتار دوم: خلوت	۳۵
گفتار سوم: محترمانگی	۳۶
گفتار چهارم: تحفظ	۳۷

۳۷	گفتار پنجم: حقوق شهر وندی
۳۹	گفتار ششم: حقوق بشر
۳۹	گفتار هفتم: اشخاص
۴۱	بخش دوم: پیشینه حمایت از حریم خصوصی در فقه
۴۳	فصل اول: جایگاه و اهمیت حریم خصوصی
۴۴	فصل دوم: ممنوعیت سوء ظن، تجسس و عیب جویی
۴۴	گفتار اول: ممنوعیت سوء ظن و تجسس
۴۸	گفتار دوم: ممنوعیت عیب جویی
۵۱	فصل سوم: تمسخر
۵۱	گفتار اول: ممنوعیت تمسخر
۵۲	گفتار دوم: منع غیبت
۵۵	گفتار سوم: ممنوعیت ایذاء افراد
۵۶	فصل چهارم: تهمت
۵۶	گفتار اول: ممنوعیت تهمت
۵۶	گفتار دوم: سخت گیری در ادله اثبات جرایم علیه افراد
۵۷	گفتار سوم: توصیه به مخفی نگه داشتن گناه
۵۹	فصل پنجم: منع ورود بدون اجازه به منازل دیگران
۷۲	بخش سوم: پیشینه حمایت از حریم خصوصی در حقوق موضوعه ایران
۷۶	فصل اول: قانون اساسی
۷۶	گفتار اول: حقوق قضایی (ناشی از اجرای عدالت)
۷۷	(۲-۱) مصونیت از تعرض، هتك حرمت و حیثیت
۷۸	(۳-۱) ممنوعیت سلب آزادی، بازداشت غیر قانونی و تبعید

۴-۱) اصل قانونی بودن جرم و مجازات:.....	۷۸
۵-۱) اصل برائت	۸۰
۶-۱) ممنوعیت شکنجه:.....	۸۰
۷-۱) اصل رسیدگی در مراجع قضای صالح:.....	۸۱
گفتار دوم: حقوق مدنی سیاسی	۸۱
۱-۲) تساوی:.....	۸۱
۲-۲) آزادی.....	۸۲
۱-۲-۲) آزادی تن (آزادی های شخص):.....	۸۲
۲-۲-۲) آزادی تابعیت:.....	۸۲
۳-۲-۲) آزادی انتخاب شغل:.....	۸۳
۴-۲-۲) آزادی فکر	۸۳
گفتار سوم: حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی	۸۴
۱-۳) مالکیت	۸۴
۲-۳) برخورداری از زندگی، سلامتی و رفاه	۸۴
فصل دوم: قانون مجازات اسلامی- تعزیرات و لایحه حمایت از حریم خصوصی ..	۸۶
گفتار اوّل: حریم خصوصی جسمانی	۸۷
گفتار دوم: حریم خصوصی اماکن و منازل:.....	۹۰
۱-۲) ورود اشخاص به منزل و مسکن دیگری	۹۰
۱-۲-۲) اماکن خصوصی	۹۱
۲-۲-۲) منزل	۹۲
بخش چهارم: آزادی در اسلام	۱۲۰
فصل اوّل: آزادی عقیده و بیان	۱۲۰

پیشگفتار

بسیاری از موارد دفاع از حریم خصوصی اشخاص در منابع فقهی مطرح شده است مانند ممنوعیت تجسس، تفتيش، سوء ظن، استراق سمع، خیانت در امانت، غیبت و قذف و نیز ورود بدون اجازه به منازل افراد دیگر. ما می خواهیم در این مجموعه یکی از مهم ترین مسائل روز یعنی رابطه حریم اشخاص با امر به معروف و نهی از منکر را مورد مطالعه قرار داده و بررسی کنیم که آزادی در نوع پوشش به هر نحو و شکلی که مخالف با قوانین شرع است حریم افراد محسوب نشده و حتی خود نوعی هنجار شکنی و زیر سوال بردن حریم عمومی و حق سایر افراد جامعه است. هم چنین بررسی می کنیم که طبق فتاوی سه مرجع عالی قدر از جمله آیت الله مکارم شیرازی، آیت الله شیری زنجانی و آیت الله بوری همدانی، اتو梅یل اشخاص نیز حکم املاک آن ها را دارد. بنابراین هرگونه تصرف و تفتيش آن بدون اجازه مالک آن جایز نیست. اما افراد باید جهات شرعی مثل حفظ حجاب را در داخل اتو梅یل رعایت کنند. هم چنین بنابر مصلحت اهمی مثل جلوگیری از حمل و نقل اسلحه باید طبق مقررات حکومت اسلامی عمل شود. هم چنین می خواهیم بگوییم کاربر در فضای مجازی هم دارای حریم خصوصی است و تجاوز به آن ممنوع می باشد. همچنین حریم یکی از مسائلی است که دین مقدس اسلام به آن توجه ویژه داشته و برای تجاوز به آن عقوبی سخت قرار داده است، در جوامع امروزی با توجه به گستردگی شبکه های ارتباطی و دسترسی آسان تر به حریم خصوصی اشخاص و تعرضات گوناگون به حقوق دیگران، این احساس به وجود آمد که در این مطالعه به طور خاص و ویژه به بررسی حریم شخصی و خصوصی افراد پرداخته و در عصری که جوامع غربی فقط دم از حقوق بشر می زندند در حالی که خود بزرگترین ناقص آنند بیان کنیم که دین میان اسلام در

چهارده قرن پیش تأکیدی ویژه بر حریم و حقوق افراد داشته و برای متجاوزین به آن مجازات مقرر فرموده است.

نوشتار حاضر تلاشی است در جهت بررسی فقهی و حقوقی حریم خصوصی افراد از منظر فقه امامیه و قوانین موضوعه ایران و تغییراتی که قانونگذار پیرامون آن بیان کرده است

امید آن است که این مجموعه مورد توجه علاقه مندان و صاحب نظران قرار گیرد و از یکاییک اساتید و محققان گرامی خواهشمند است تادر صورت صلاح دید با درج پیام به آدرس: marziehshojaei1395@gmail.com با راهنمایی های خویش ضمن رفع نقاط ضعف، برگنای این مجموعه بیفزایند.

مرضیه شجاعی کاریزکی

۱۳۹۹ بهمن